

Kantata „Pagonių giesmės“ – pirmas mano stambus kūrinys, sukurtas 1969 metais po studijų Valstybinėje konservatorijoje pabaigos. Tapo itin dažnai atliekamu kūrinium. Gal tai lėmė tuo metu neįprasta tematika, gana paprasta ir įsimenanti muzikinė faktūra, archajiškos muzikos atgarsiai... Ilgus metus buvo konservatorijos studentų baigiamųjų egzaminų repertuare. Tai didelis tuometinio studentų choro vadovo, šio kūrinio nuoširdaus gerbėjo Adolfo Krogerto (1928-1988) nuopelnas. Pirminis kantatos variantas buvo su fortepijono pritarimu, 1976 – instrumentuotas simfoniniam orkestrui. Vėliau, prof. Antano Jozėno (1927-2014) prašymu, 1989 metais kantata pritaikyta mažesniame instrumentiniame ansambliui. Šios versijos įrašas (su kameriniu orkestru „Ave Muzika“) yra kompaktinėje plokštelėje „Maestro Antanas Jozėnas ir choras „Vilnius“, kurią išleido choras „Vilnius“ – įrašas (mp3) yra mano svetainės puslapyje *Opus musicae* → chorui).

Keli svarbesni kūrinio biografijos faktai:

1976 12 4 ir 7 dienomis Kauno muzikiniame teatre ir Kauno filharmonijoje kantatą atliko choras „Jaunystė“ (vad. Robertas Varnas) su teatro simfoniniu orkestru, dirigavo Margarita Dvarionaitė;

1970 metais kūrinį atliko Kauno valstybinis choras, dirig. Petras Bingelis;

2006 metais – choras „Leliumai“, dirigentas Albinas Petrauskas;

2011 metais choro „Vilnius“ vadovo Povilo Gylio prašymu parengta trečia orkestrinė versija – su instrumentiniu ansambliu. Choras, styginiai, fleita ir Tomo Leiburo vadovaujama instrumentinė grupė kūrinį atliko 2011 02 03 nacionalinėje filharmonijoje minint choro „Vilnius“ 40-metį.

2014 metais Klaipėdoje vykusiam XVI-jame Lietuvos studentiškiųjų chorų festivaliui dirigento Algirdo Šumskio prašymu nepavykus rasti simfoninės versijos buvo parengta nauja partitūra. Kūrinį su orkestru atliko jungtinis choras 2014 11 16 Klaipėdos universiteto salėje.

Čia paminėjau tik keletą man žinomų faktų. Esu girdėjęs, kad kantata buvo, o gal ir yra įvairių Lietuvos chorų repertuaruose, tačiau konkrečių detalių nežinau.

Giedrius Kuprevičius

Iš publikacijų:

Dovilė Zuozaitė 2011 m. vasario mėn. apie choro „Vilnius“ jubiliejinį koncertą Kauno filharmonijoje www.musuzodis.lt rašė:

Antrąją koncerto dalį choras pradėjo kūrinium, tapusiu viso vakaro kulminacija, - kompozitoriaus Giedriaus Kuprevičiaus kantatos "Pagonių giesmės" naująja versija. 1969 m. parašytas kūrinys ne vieną dešimtmetį skamba koncertų salėse, yra itin mėgstamas publikos bei muzikantų, skirtas atlikti chorui, sopranui, skaitovui ir orkestrui. Praėjusiais metais minėtas "Vilniaus" 40 metų jubiliejus kaip tik ir paskatino kompozitorių parašyti naująją šios kantatos versiją. Vietoj orkestro autorius įvedė styginių kvartetą, klavišinius, elektrinę ir bosinę gitaras bei mušamuosius. Kauno filharmonijoje "Pagonių giesmės" naujai atgimė kartu su valstybiniu choru "Vilnius", Lietuvos nacionalinės premijos laureatu Čiurlionio kvartetu, Tomo Leiburo instrumentine grupe, soliste Laima Česlauskaitė (sopranas), Tomu Juzeliūnu, skaičiusiu kantatos tekstą.

Kompozitorius G. Kuprevičius, vertindamas naująją versiją kalbėjo: "Šios kantatos atlikimas man apskritai yra labai brangus. Ankstesnis 1969-ųjų variantas tapo mano pirmuoju nemažos apimties darbu baigus kompozicijos studijas pas prof. Eduardą Balsį. Šiame cikle mane domino galimybė chorą parodyti šiek tiek kitokį, nei mes buvome įpratę girdėti romantinėje muzikoje, norėjau, kad jame atsirastų ritminis pradas. Tuo metu buvau itin didelis grupės "The Beatles" mėgėjas, tai atsispindi ir to laikotarpio kūryboje, ji persisunkusi bigbitinės muzikos elementais, įvairiais posūkiiais, atsiradusiais iš popmuzikos. Naujojoje kūrinio redakcijoje siekiau įvesti simforoko skambėjimą panaudojant styginių, gitaros ir mušamųjų derinį. Daugiau kaip prieš dvidešimt metų choras "Vilnius" yra atlikęs ir ankstesnę kantatos versiją. Džiaugiuosi choro atliekamu kūrinį skambėjimu, vakarietiška chorinio atlikimo kultūra. Linkėčiau šiam chorui sėkmingai gyvuoti ne vieną, o dar mažiausiai tris keturiasdešimtmečius."

Veržli, dinamiška ir ekspresyvi naujoji "Pagonių giesmių" versija tapo tam tikra jungtimi tarp klasikinio žanro kūrinijų ir koncerto pabaigoje nuskambėjusių Lotynų Amerikos saulėtų, ritmingų kompozicijų.

Dovilė Šileikytė www.chorai.lt rašė:

2014 metų lapkričio 16 d. Klaipėdos universiteto Menų fakulteto koncertų salėje vyko baigiamasis [XVI Lietuvos studentišųjų chorų] festivalio koncertas, kuriame jungtinis choras atliko Giedriaus Kuprevičiaus kantatą „Pagonių giesmės“ ir vasarą nuskambėjusios dainų šventės kūrinys. „Pagonių giesmės“ buvo pasirinktos kaip atsvara Vakarų kultūrai, kaip kūrinys, kuris kalba apie mūsų paveldą, padeda suvokti savo tapatybę, tai tiltas su senąja kultūra. Koncerto pradžioje buvo

perskaitytas Giedriaus Kuprevičiaus laiškas, kuriame pats kompozitorius teigia, kad pagonybė yra ne tiek senasis, kitoks tikėjimas, kiek dabarties ryšys su praeitimi, mūsų ryšys su praeities kartomis. Kūrinį atliko jungtinis festivalio dalyvių choras, Klaipėdos kamerinis orkestras (vadovas Mindaugas Bačkus), solistė Rasa Ulteravičiūtė, fleitininkas Rimantas Giedraitis, pianistė Žydronė Malinauskaitė, aktorius Sigutis Jačėnas, dirigavo Tomas Ambrozaitis.